

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
assi.salminen@vm.fi

DN:o 792-2013-20/Ha-1
Turku, 9.10.2013

ASIA: Lausunto VM091:00/2013 väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta.

Pyydettyinä lausuntona Lounais-Suomen maistraatti toteaa seuraavaa:

Esitetty muutos, erityisesti muutoksen mukanaan tuoma rekisterihenkilöllisyys, joka käytännössä tarkoittaa yhden henkilöllisyyden lukitsemista ja lain 19 §:ään ehdotetut täydennykset ja tarkennukset ovat selkeitä parannuksia lainsäädäntöön. Uudistettu 19 § tulee myös yhdenmukaistamaan maistraattien käytäntöjä ulkomaalaisten rekisteröintiasioissa.

Perusperiaate siitä, että oleskelulupaa hakevalle voidaan antaa henkilötunnus jo ennen maahan saapumista on kannatettava, menettelyn hyödyt ovat sekä henkilön että eri viranomaisten kannalta suuret. Lounais-Suomen maistraatti ehdottaa vielä tässä yhteydessä säädettäväksi myös menettelystä niissä tapauksissa, että ulkomaalainen ei annetusta henkilötunnuksesta huolimatta tulekaan Suomeen. Ilman henkilötunnuksen deaktivoitua tai passivoitua väestötietojärjestelmään jää henkilötunnuksia ilman maahan saapunutta henkilöä.

Uudistuksen myötä syntyvä rekisterihenkilöllisyys on eduksi mm. isyyden tunnustamisten vahvistamiseen liittyvissä asioissa, sillä epäselviksi jäävät henkilöllisyydet tai ns. multihenkilöllisyydet ovat osoittautuneet isyysasioissa jopa päätöksenteon esteeksi kun asianosaisia ei ole pystytty riittävän luotettavasti identifioimaan.

Uudistettavaksi esitetty rekisteröintimenettely ei kuitenkaan merkittävässä määrin poista ulkomaalaisen henkilön tarvetta asioida maistraatissa. Esimerkiksi oleskelulupaa ulkomailta haettaessa ei tulevaa Suomen osoitetta vielä välttämättä ole tiedossa. Siviilisääty- ja perhesuhdetiedot jäänevät edelleen tallennettavaksi maistraatissa ja tehtäväksi näihin liittyvä asiakirjojen luotettavuusharkinta. Kaikkien maahan muuttavien henkilöiden osalta kotikuntapäätösten tekeminen jää joka tapauksessa maistraattiin. Asioinnin määrä maistraateissa ei arviomme mukaan tule vähenemään merkittävästi, mutta asioinnin laatu muuttuu ja ulkomaalaisen asioiminen muiden viranomaisten ja muiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa helpottuu kun hänestä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on perustiedot väestötietojärjestelmässä ja hänellä on henkilötunnus.

Tässä kohtaa viittaamme siihen Valtiovarainministeriössä vireillä olevaan maistraattien ehdotukseen, että maistraatti voisi kokonaisuudessaan ottaa hoitaakseen EU-kansalaisia koskevat rekisteröintitehtävät. Tällöin maistraatti rekisteröisi sekä EU-kansalaisen oleskeluoikeuden että tekisi kotikuntapäätöksen ja häntä koskevat tarvittavat muut merkinnät Väestötietojärjestelmään. Etuna olisi, että poliisin asiakaspalvelu kevenisi, mutta maistraatissa asiakaskäynnit eivät periaatteessa enenisivät.

Esityksen mukainen täydennys lain 19 §:ään on merkittävä parannus. Tällä hetkellä maistraatit joutuvat joko menettelemään vastoin lakia tai jättämään tietoja tallentamatta myös tapauksissa, joissa luotettavan asiakirjaselvityksen saaminen on mahdotonta. Lounais-Suomen maistraatti ehdottaa, että näihin tilanteisiin luotaisiin maistraattien käyttöön yhdenmukainen päätöspohja, johon kirjattaisiin pyydetyt ja saadut selvitykset sekä syy luotettavan selvityksen vaatimuksesta poikkeamiselle. Jos henkilö jää pysyvästi asumaan Suomeen saattaa olla, että häntä koskevan rekisterimerkinnän perusteita joudutaan tutkimaan vielä vuosikymmenien päästä, esimerkiksi perukirjan osakasluetteloa vahvistettaessa.

Lounais-Suomen maistraatti

Marianne Kaski

henkikirjoittaja, vastuualuepäällikkö, henkilö-, perhe- ja perintöoikeudelliset palvelut, todistaja-, vihkimis- ja parisuhteen rekisteröintipalvelut sekä kuluttajaneuvontapalvelut

P. +358 (0)29 55 37290 / +358 50 415 2776, marianne.kaski@maistraatti.fi